

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดอ่างทอง*

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF ADMINISTRATORS OF CHILD
DEVELOPMENT CENTERS UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS
IN ANGTHONG PROVINCE

¹วีณา โคตรคำภา Weena Kotkampa ²จิตติยาภรณ์ เขาวรากุล Jitiyaporn Chaowarakul

³สาลิณี มีเจริญ Salinee Mecharoen

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น Saint John's University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Weena.kotkampa@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา 200 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม การมีวิสัยทัศน์ บุคลิกภาพ การบริหารจัดการ ความเป็นผู้นำ และการมีมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุและประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น การประยุกต์ทฤษฎีนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม การประพฤติตนแบบอย่างที่ดี การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และพัฒนาการสื่อสาร

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research is a mixed method. The research objectives were to: 1) The desirable characteristics of administrators of child development centers under local administrative organization in Angthong province, 2) Compare the desirable characteristics of administrators of child development centers under the local administrative organization in Angthong province, classified by age, education level, position and work experience and 3) The guidelines for developing the characteristics of administrators of the child development centers under the local administrative organization in Angthong province. The research is divided into 2 parts. Part 1 is quantitative research. The research samples were 200 teachers and educational personnel. The instrument for data collection was a set of questionnaires and the statistics for data analysis were mean, standard deviation, t-test (Independent Samples), and F-test (One-way ANOVA). Part 2 is qualitative research. The research samples were 5 educational institution administrators. The instrument for data collection was a set of structured interviews, and data analysis used content analysis. The results of the research showed that: 1) The desirable characteristics of administrators of the child development centers under local administrative organization in Angthong province, as a whole, were at a very high level. 2) A comparison of desirable characteristics of child development center administrators according to the opinions of teachers and educational personnel classified by education level, and position found no difference but age, work experience were different at a statistical significance of the 0.05 level. 3) Guidelines for developing desirable characteristics of executives This includes building good relationships with others, applying theory leads to appropriate practice, modeling good behavior Management based on the principles of good governance and communication development.

Keywords: Desirable Characteristics, Child Development Centers, Local Administrative Organization

บทนำ

สังคมประเทศไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะชีวิต ด้านทักษะสังคม ด้านการติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงทักษะด้านการศึกษา (สุพรรณา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว, 2558) เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีคุณภาพ สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมโลกจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาศึกษาสามารถสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา, 2560) ในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ปัจจัยที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหลักที่สำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ในการบริหารแต่ละภาคส่วนจะแตกต่างกันไปตามโครงสร้างขององค์กร ลักษณะเนื้องาน และแนวคิดของนักบริหารการศึกษาของแต่ละคน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นจอมทัพที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้สูงสุด หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา ความเป็นมืออาชีพให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อแสดงถึงศักยภาพในการบริหารอย่างมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นพฤติกรรมถูกต้องและเหมาะสมในการบริหาร เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ในความก้าวหน้าหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาและคุณภาพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความเป็นผู้นำและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น สถานศึกษาถึงแม้อยู่ในพื้นที่ห่างไกล มีทรัพยากรด้านต่างๆ ไม่เพียงพอ หากมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีก็จะสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ ในทางกลับกันหากสถานศึกษามีทรัพยากรครบแต่ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่ไม่ดี ก็อาจทำให้การจัดการศึกษานั้น สมบูรณ์ได้ยาก (เกศริน สิงห์แดง, 2555)

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา โดยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานศึกษามีหน้าที่ให้ความรู้ จัดการเรียนการสอน จัดประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดการศึกษากับเด็กที่มีอายุระหว่าง 2 – 5 ปี ซึ่งเด็กวัยนี้ต้องได้รับการดูแล เลี้ยงดู และความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กหรือครู ซึ่งจะต้องเข้าใจในความต้องการและพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคลอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ เป็นรากฐานให้โตไปเป็นคนที่มีคุณภาพ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เป็นกำลังสำคัญที่จะพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559)

จากรายงานการศึกษาสภาวะการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทยพบว่าด้านพัฒนาการเป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุด พิจารณาเฉพาะเด็กที่เข้าเรียนหลักสูตรปฐมวัย พบปัญหาว่า ยังมีเด็กจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถผ่านเกณฑ์ได้ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่า คุณภาพของทรัพยากรหลักในการพัฒนาเด็กปฐมวัยยังมีคุณภาพไม่มากพอที่จะสามารถครอบคลุมให้เด็กทั้งประเทศเกิดพัฒนาการที่สมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ประกอบกับรายงานการประชุมสามัญของชมรมเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยในจังหวัดอ่างทอง โครงการพัฒนาศักยภาพ ครู ครูผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามระเบียบวาระการประชุมเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านบุคลากร พบว่า ครูและครูผู้ดูแลเด็กที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีปัญหาในด้านการบริหารงานเพราะไม่มีประสบการณ์ ขาดความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา และขาดคุณสมบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่ตีตามมาตรฐานการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แสงมณี มีน้อย และพิชัย สดาร์ตัน, 2562 อังไฉ ทศนาทิพย์ เสือวงษ์, 2563)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หลักการและแผนงาน เพื่อสรรหาคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้
 - 1.1 ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลทั่วไปของครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

1.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร จากการสังเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านความเป็นผู้นำ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 6) ด้านการมีวิสัยทัศน์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 วิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำนวน 342 คน และกลุ่มตัวอย่างคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำนวน 186 คน จากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) และเพื่อป้องกันแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 200 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับฉลาก

2.2 วิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 วิจัยเชิงปริมาณ คือแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน และตอนที่ 2 ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (Likert, 1970)

3.2 วิจัยเชิงคุณภาพ คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 วิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยศึกษาดำரா บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ตัวแปร ใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม และมาสร้างคำนิยามเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษา จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าทุกข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983

4.2 วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง โดยสร้างแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ที่มีเนื้อหาครอบคลุมแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง และเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความ

เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าความสอดคล้อง IOC เป็นรายข้อโดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ไม่ต่ำกว่า 0.60 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าเท่ากับ 1.0

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 วิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยขอจดหมายจากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์ห์น เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และหรือส่งแบบสอบถามไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในรูปแบบเอกสารและรูปแบบ Google Form ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่าไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามให้อีกครั้งและติดตามการส่งคืน ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทุกฉบับ จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

5.2 วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยขอจดหมายจากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์ห์น เพื่อเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดเป็นคำถามปลายเปิด คำถามต่างๆ ได้ถูกกำหนดขึ้น เพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ได้ใช้คำถามแบบเดียวกัน (Standardized Questionnaire) มีลำดับขั้นตอนเหมือนกัน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิจัยเชิงปริมาณ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อนำไปสรุปลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีมนุษยสัมพันธ์ 2) ความเป็นผู้นำ 3) การบริหารจัดการ 4) บุคลิกภาพ 5) คุณธรรมจริยธรรม และ 6) การมีวิสัยทัศน์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test สำหรับการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่างกันและใช้สถิติค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One-Way ANOVA) สำหรับการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างกัน ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำไปทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

6.2 วิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะยึดหลักการตามแนวคิดของ Miles and Huberman (1984) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การลดทอนข้อมูล 2) การจัดระเบียบข้อมูล และ 3) การหาข้อสรุปและการตีความ โดยพิจารณาความสอดคล้อง และความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการจัดระเบียบข้อมูล แล้วมาหาข้อสรุป และตีความในรูปแบบการพรรณนาตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	4.55	0.53	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.56	0.45	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.59	0.44	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.64	0.48	มากที่สุด
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.73	0.41	มากที่สุด
6. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.65	0.43	มากที่สุด
ภาพรวม	4.62	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และอันดับสุดท้าย ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้คือครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุและประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ดังนี้

3.1 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น โดยการจัดประชุมหรือกิจกรรม เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและให้เกียรติผู้อื่นอยู่เสมอ

3.2 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองในเรื่องการสื่อสารให้มีศิลปะในการโน้มน้าว กระตุ้น จูงใจบุคคลอื่นให้คล้อยตาม สร้างแรงจูงใจในทางบวกและควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน

3.3 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาความสามารถในการบริหาร โดยประยุกต์ทฤษฎีนำไปสู่การปฏิบัติให้เหมาะสม นำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพอยู่เสมอ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีกริยามารยาท รู้จักกาลเทศะ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีการแสดงออกทางกาย วาจา ใจ รวมไปถึงสื่อสังคมออนไลน์ที่ดี

3.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้บริหารงานยึดหลักธรรมาภิบาล ปฏิบัติตนให้อยู่ในครรลองครองธรรม ตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพและตามระเบียบของราชการ และตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาทักษะความสามารถในด้านวิสัยทัศน์ และสามารถสื่อสารเพื่อให้บุคลากรเข้าใจถึงวิสัยทัศน์ มีทักษะในการวิเคราะห์ วางแผน คาดการณ์ และวินิจฉัยภาพในอนาคตของสถานศึกษา ตลอดจนการติดตามสื่อสังคม ข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองอยู่เสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง สามารถนำผลการวิจัยมา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดอ่างทอง ยึดถือระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายและแนวปฏิบัติของราชการอย่างเคร่งครัด ประพฤติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน มีความเมตตากรุณาโอ้อ้อมอารีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปฏิภาณ กิตตินันทวัฒน์ (2562) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณธรรมมากกว่าตำแหน่งอื่นๆ เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เพื่อให้ผู้ร่วมงานเกิดความเชื่อใจ และเป็นตัวอย่างให้กับผู้ที่อยู่ภายในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Magunson (2006) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารควรมีคุณลักษณะด้านการมีคุณธรรม มีความยุติธรรม มีวิจรรย์ญาณ มีความซื่อสัตย์ เป็นผู้ใช้สติไม่ใช้อารมณ์ ความจริงใจ ความเป็นมิตร อารมณ์ขัน ใจกว้างและเปิดเผย ความเสมอต้นเสมอปลาย ความเมตตาปราณีและเอื้ออาทรผู้อื่น

2. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดอ่างทอง ปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาค ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัด

อย่างทอง ที่มีอายุต่างกัน เกิดการรับรู้และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน จึงส่งผลให้ครูและบุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรัณญา โนนคู่เขตโฆง (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามอายุ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน หมายถึงการมีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำให้มีมุมมองและความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมจึงแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ สุขเอียด (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตำแหน่งงาน พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรับผิดชอบและบริบทในตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานแตกต่างกัน อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่จะปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือเป็นตำแหน่งสูงสุดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งหมดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนครูจะปฏิบัติหน้าที่สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะมีหน้าที่รับผิดชอบต่อหน่วยงานในด้านใดด้านหนึ่ง ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารแตกต่างกัน และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559) ได้กำหนดภาระหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่วนภาระหน้าที่ครูคือ ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนปฏิบัติงานทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ บัวชุม (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งงานในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประสบการณ์ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(2559) ได้กำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือมีประสบการณ์น้อย ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อย่างเคร่งครัด ซึ่งส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ งามขำ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ในโรงเรียนอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยคือแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง 6 ประการ ได้แก่ 1) การมีมนุษยสัมพันธ์ 2) ความเป็นผู้นำ 3) การบริหารจัดการ 4) บุคลิกภาพ 5) คุณธรรมจริยธรรม 6) การมีวิสัยทัศน์ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสามารถสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อให้ดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมาย ดังนั้น ควรมีการการจัดประชุม

หรือกิจกรรมพบปะพูดคุย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีและเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานอยู่เสมอ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ด้านความเป็นผู้นำ พบว่า ข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านความสามารถทางด้านสติปัญญาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้น ควรพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ เข้ารับการฝึกฝนอบรมพัฒนาตนเองความสามารถทางด้านสติปัญญาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ควรพัฒนาตนเองโดยศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตของงานที่รับผิดชอบ หมั่นฝึกฝนพัฒนาความสามารถในการบริหารโดยประยุกต์ทฤษฎีนำไปสู่การปฏิบัติให้เหมาะสม และให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน

1.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีกริยามารยาทที่ดีในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ควรพัฒนากริยามารยาทให้เป็นผู้มีกาลเทศะ มีการแสดงออกทางกาย วาจา ใจที่ดี

1.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารงานด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม วางตัวเป็นกลางเมื่อเกิดสถานการณ์หรือปัญหาในองค์กร ดังนั้นควรพัฒนาตนให้บริหารงานยึดหลักธรรมาภิบาล มีการปฏิบัติตนให้อยู่ในครรลองครองธรรม ตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ และตามระเบียบของราชการอยู่เสมอ

1.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า ข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสามารถเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ พันธกิจ เป้าหมายเข้าด้วยกัน เพื่อให้บุคลากรมองเห็นทิศทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ชัดเจน ดังนั้น ควรหมั่นศึกษาบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์วางแผน คาดการณ์ และฝึกฝนความสามารถในการสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจถึงวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559**. แหล่งที่มา https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2017/4/2199_5930.pdf สืบค้นเมื่อ 29 มิ.ย. 2566.
- เกศริน สิงห์แดง. (2555). **ผู้บริหารสถานศึกษา**. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/349128> สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2566.
- ทัศนาทิพย์ เสือวงษ์. (2563). **แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นงลักษณ์ งามขำ. (2564). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ในโรงเรียนอำเภอลำลูกกาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 9(3). 141-154.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปฏิภาณ กิตตินันท์วัฒน์. (2562). **คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยุคไทยแลนด์ 4.0**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 38(6). 44-54
- พรทิพย์ สุขเอียด. (2561). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วสันต์ บัวชุม. (2561). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศรัญญา โนนคู่เขตโขง. (2562). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี**. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. 1(1). 113-123.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **รายงานการศึกษาสภาวิชาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุพรรณษา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบบัวแก้ว. (2558). **ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่**. แหล่งที่มา <https://supannapetraksa.blogspot.com> สืบค้นเมื่อ 30 มิ.ย. 2566.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). **ผู้บริหารโรงเรียน : บทบาทและความท้าทายในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยใน ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 -2561)**. แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement.** 30(3). 607 - 610.
- Likert, R. (1976). **New Patterns of Management**. New York: McGraw - Hill.

Magunson, W.C. (2006). Characteristics of Successful School Business Manager. **Dissertation Abstracts International**. 32(1). 133 - A.

Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1984). **Qualitative data analysis: a sourcebook of new methods**. In qualitative data analysis a sourcebook of new methods. Sage publications.